

VERAX Engineering AB

Dnr : M9911-01

Mona Sahlin
c/o Lena Thulin
Näringsdepartementet
STOCKHOLM

HINDER MOT INFÖRANDE AV NY TRYCKKÄRLSTEKNIK

Under Tekniska Mässan i Älvsjö framförde jag en fråga till Mona Sahlin med anledning av att hon ansåg sig vara den högst ansvarige för att byråkratiska hinder mot teknisk utveckling undanröjs.

Bakgrunden är följande:

För att foga samman rör i processanläggningar, avloppsverk, kärnkraftsverk osv används något som kallas rörflänsförband. Det som idag finns på marknaden är en konstruktion som härstammar från 1880-talet. På 30-talet standardiserades konstruktionen för att underlätta industrins utbyggnad. Det man då gjorde var att standardisera konstruktionens utförande, dvs man bestämde i detalj hur rörflänsförbandet skulle se ut. I och med detta avstannade all nyutveckling av rörflänsförband då normerna som reglerade hur tryckkärl skulle konstrueras endast tog upp lösningar enligt standard.

I början av 60-talet insåg Jan Webjörn, grundare av VERAX, att standarden var en fullständig felkonstruktion. Och med den nya insikten tog han fram ett nytt rörflänsförband som åtgärdade alla de problem som standarden var behäftad med. Enda problemet var att konstruktionen inte följde standard, och var därmed inte godkänt enligt normerna. Och så har det varit sen dess....

1995 införde riksdagen ett nytt system med oberoende kontrollorgan för tredjepartskontroll av bl.a tryckbärande anordningar. I och med detta avskaffades Statens Anläggningsprovning's monopol på tredjepartskontroll, och Arbetskyddsstyrelsen's rätt att fatta beslut i detaljären den. Dessutom skrevs ASS författningssamling (AFS 1994:39) avseende tryckkärl om så att den skulle tillåta andra konstruktioner än enligt standard och normer, just för att få fart på nyutvecklingen. Enda kravet är att konstruktionen skall erbjuda "betyggande säkerhet".

Dock skrevs inga nya provningsföreskrifter, utan som AFS 1994:39 Allmänna råd uttrycker det: "För att en tryckbärande anordning skall erbjuda betygande säkerhet är det likväl oftast nödvändigt att följa normernas regler eller på annat sätt se till att likvärdig säkerhet uppnås".

Detta gör att det går inte att få en ny konstruktion provad om den uppfyller "betyggande säkerhet", därför att säkerheten finns inte kvantifierad i

form av läckage, böjpåkänningar, tryck osv, utan i form av en given konstruktion. För att dra en liknelse med bilindustrin kan man då säga:

”En bil, t.ex en Volvo V70, erbjuder betryggande säkerhet bara den är lika säker som en T-Ford. Men för att visa att den erbjuder betryggande säkerhet måste man bygga en T-Ford.”

Inte nog med detta. När de nya kontrollorganen för tryckkärl ackrediterades 1995 fanns inga inskränkningar i deras rätt att bedöma konstruktioner, allt i enlighet med riksdagens beslut. Dvs full rätt att bedöma konstruktion, material, utförande, tillverkning osv. Men i en slutrapport, hemlig f.ö, påpekar SWEDAC att dom enda material som kontrollorganen får godkänna i konstruktioner är de som tagits upp i vissa publikationer. Övriga skall vara ”godkända” av ASS. *Godkända* inom citationstecken för ASS får ju inte fatta *beslut* sig i detaljrenden !!! Om ett kontrollorgan vill godkänna ett material i en konstruktion som inte finns listat upptaget i publikationerna måste de först inhämta ett *utlåtande* från ASS, där de medger användning av materialet. Kom nu ihåg vad den strikta betydelsen av *utlåtande* innebär, för sen kommer : ”Swedac har vid underhandskontakt sagt sig utgå från att alla de tre ackrediterade organen följer påpekandena i rapporten. Skulle så inte ske kan detta få betydelse när det blir aktuellt att pröva frågan om fortsatt ackreditering”. Bingo !! ASS fattar formellt sett inga *beslut*, men SWEDAC gör mycket klart för kontrollorganen den praktiska betydelsen av ASS *utlåtande*.

För VERAX del innebär detta att vi ännu inte (efter 37 år!) kunnat få vår konstruktion godkänd av ett kontrollorgan, då det enda som man kan prova mot är en standard som har sitt ursprung på 1880-talet! Dessutom hindrar ASS oss från att använda moderna skruvar i vår konstruktion som gör att vi kan minska vikten i vår konstruktion med upp till 90%, utan att för den skull göra avkall på säkerheten. Och deras enda argument är att normerna inte tillåter detta. Varför normen inte tillåter detta har enligt dem ingen betydelse.

Allt detta sammantaget gör att svenska myndigheter hindrar oss att bygga upp vårt företag med en produkt som innebär att vi kan

- *eliminera* utsläppen från rörledningar vilka dag är ett stort miljö och säkerhetsproblem
- *eliminera* underhållskostnaderna för anläggningsinnehavarna vilket gör dem mer konkurrenskraftiga
- *sysselsätta* avsevärda mängder människor i svensk verkstadindustri, då vi själva inte avser att göra det andra är bättre på

Och med tanke på att världsmarknaden på denna typ av produkt ligger runt 100 miljarder kronor / år (!) borde det finnas incitament för Mona Sahlin att närmare titta på vad som kan göras för att undanröja handelshindren mot oss. För som det nu är hjälper svenska myndigheter våra konkurrenter att fortsätta pumpa ut en konstruktion från 1880 på marknaden, som resulterar i miljö, säkerhets och lönsamhetsproblem.

Med vänlig hälsning

Mats Webjörn